

Razboiul fiscal-tarifar între SUA și restul lumii – unde e România?

În contextul actual al relațiilor comerciale internaționale, măsurile și contra-măsurile adoptate de Statele Unite au devenit subiecte de intensa dezbatere și negociere, atât în raport cu economiile mari, precum UE și China, dar și cu vecinii sai direcți, Canada și Mexic. Aceste acțiuni par să fie parte dintr-un joc complex de obținere a unor concesiuni, dar și a unor avantaje pe termen lung, în care SUA își vede consolidată poziția pe piața globală. A curs multă cerneala pe acest subiect în ultimele două luni, așa ca mi-am propus să ne uităm mai concret ce anume aduce acest context dificil economiei României. Și impactul e mai complex decât se observa la prima vedere.

România-SUA – comerț cu bunuri

Este esențial de menționat faptul că, în ceea ce privește comerțul direct al României cu Statele Unite ale Americii, acesta nu este unul semnificativ: atât importurile, cât și exporturile de bunuri către SUA sunt limitate.

În același timp, valoarea schimburilor comerciale ale României intra-UE27, în anul 2024 a fost de 66,7 miliarde de euro la export și de 90,9 miliarde de euro la import, reprezentând 72% din total exporturi și 72,1% din total importuri.

Astfel, potrivit datelor INS, exporturile României în SUA au însumat 2,11 miliarde de euro, iar importurile s-au cifrat la 1,2 miliarde euro, rezultând un excedent comercial de peste 900 milioane euro. SUA sunt al doilea partener comercial non-UE al României, după Marea Britanie, dar abia al 12-lea partener al României per total.

Ponderea exporturilor către SUA în balanța comercială a României este de 2,5%, iar ponderea în total importuri este de 1% în total importurile României (date agregate pentru primele 11 luni din 2024). Totuși, țările membre ale Uniunii Europene sunt major expuse acestor tensiuni comerciale dintre Europa și SUA după instalarea noii administrații americane la Casa Albă. Prin urmare, influențe nefaste se pot rasfrânge, și nu neapărat marginal, și asupra economiei românești, asupra prețurilor bunurilor aduse din sau prin țările UE și, foarte posibil, chiar asupra evoluției PIB-ului și a inflației din acest an.

Aspecte fiscale și Directiva BEPS 2.0 – comerțul cu servicii în pericol?

Un alt aspect important al acestui război comercial – și mult mai puțin vizibil publicului larg - este legat de BEPS 2.0, un acord internațional care vizează impozitarea profitului corporațiilor. Aproape 130 de țări s-au angajat să

impuna o rata minima de impozitare de 15%. Cu toate acestea, SUA au decis sa se retraga din acest acord (deși l-au inițiat cu câțiva ani în urma!), invocând un dezavantaj pentru companiile americane. Aceasta decizie a generat tensiuni diplomatice și economice între SUA și Uniunea Europeana. În cazul în care directiva BEPS 2.0 nu dispare, SUA au indicat ca ar putea impune masuri punitive, inclusiv impozite masive prin reținere la sursa pe veniturile din servicii prestate de firme europene clienților americani. Aceste venituri, acum scutite în majoritatea cazurilor, ar putea ajunge sa fie impozitate și cu 30%, ceea ce ar putea afecta în mod semnificativ sectorul IT din România, de exemplu, care depinde în mare masura de piața americana. O impozitare brusca ar putea submina competitivitatea României pe plan internațional și ar descuraja investiții în acest sector. Mai multe operațiuni, precum call-center-urile, ar putea deveni neprofitabile.

În concluzie, deși impactul imediat al masurilor comerciale dintre SUA și Europa asupra României poate parea limitat, efectele indirecte pot fi masive. Creșterea prețurilor și posibilele masuri punitive din partea SUA ar putea afecta economia româneasca, în special sectoarele care colaboreaza strâns cu piața americana. Este crucial ca România sa monitorizeze aceste evoluții și sa se pregateasca pentru eventualele schimbari în peisajul comercial internațional.

La fel ca și comunitatea politica, și mediul de afaceri trebuie sa-și puna întrebarea: care e Planul B?